

Nr 81.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående beredande av medel till täckande av brister å marinens förskotts- m. fl. konton; given Stockholms slott den 14 februari 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ivar Vennerström.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 februari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vennerström:

Genom beslut den 14 oktober 1932 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för försvarsdepartementet att i samråd med chefen för finansdepartementet tillkalla sakkunnig person för verkställande av granskning av marinens kassaväsende och avgivande av de förslag, vartill granskningen kunde föranleda.

Denna granskning uppdrogs åt numera förste revisorn i riksräkenskapsverket C. A. Murray.

Sedan Murray i skrivelse den 22 november 1932 gjort framställning om erhållande av lämpliga biträden för verkställande av särskild utredning och granskning av marinens förskottskonto och vad därmed sammanhängde, anmodades marinintendenten av första graden C. M. I. Allander och revisorn hos marinförvaltningen G. R. V. Nordensvärd att för ifrågavarande ändamål stå till Murrays förfogande. Den 19 september 1933 avgav Murray till chefen för försvarsdepartementet berättelse rörande denna granskning, vilken med tillhörande bilagor den 21 i samma månad överlämnades till marinförvaltningen för kännedom och för den ämbetsverkets åtgärd, vartill densamma kunde föranleda.

Marinförvaltningen uppdrog härefter åt Allander och Nordensvärd att verkställa fortsatt utredning och granskning av förskottskontot. Dessa utredningsmän underkastade i anledning härav ingångsbalanserna per den 1 januari 1918 jämte därefter förekommande inkomst- och utgiftsposter å förskottskontot till och med den 30 juni 1934 en ingående granskning samt meddelade resultatet härav i en till marinförvaltningen ställd skrivelse av den 25 augusti 1934. Samtidigt pågick inom marinförvaltningen undersökning beträffande förefintliga proprietalanser att böra ersättas samt andra fordringar av natur att böra såsom värdelösa avskrivnas och för vilkas reglering särskilda medel erfordrades.

Av ifrågavarande undersökningar framgick, att marinförvaltningens bokslut per den 30 juni 1934 utvisade avsevärda brister (förluster). Beträffande fördelningen av bristerna på särskilda räkenskapsposter hänvisas till nedanstående sammanställning, som upprättats inom riksräkenskapsverket på grundval av uppgifter, vilka lämnats av marinförvaltningen.

	Debetposter kronor	Kreditposter kronor	Saldo kronor
<i>A. Till regleringskonto överförd förskott:</i>			
Såsom förskott felaktigt redovisade levereringar	77,616: 50	865: 15	76,751: 35
Felbokföringar inom marinens förskottstitlar	813,796: 01	4,479: 11	121,814: 43
Skillnad mellan förskottstitelns behållna fordringar och i huvudboken redovisad behållning den 1/1 1918	—	687,502: 47	
Outredda balanser	8,572: 73	—: 79	8,571: 94
Förskingrade medel:			
framlidne marinintendenten O. S. G. Gynther	19,935: 92	10: —	19,925: 92
framlidne fortifikationskassören V. A. Kellander-Lange	33,632: 40	—	33,632: 40
Kvarstående preskriberade förskott..	10,515: 08	367: 85	10,147: 23
Övriga till regleringskonto överförd förskott	34,109: 48	6,623: 99	27,485: 49
Summa kronor	998,178: 12	699,849: 36	298,328: 76

	Debetposter kronor	Kreditposter kronor	Saldo kronor
<i>B. Å förskottskonto kvarstående värde- lösa fordringar:</i>			
Fordran å byggmästare A. Risberg...	13,314: 29		
För täckande av f. d. förrådskonsta- peln G. A. Forsbergs kassabrist upplagt förskott	10,351: 15		
Av f. d. skrivbiträdet K. B. J. Svensson förskingrade medel	12,350: —		
Icke slutredovisade reseförskott	444: 58		
Fordran å flaggjunkaren G. Svensson	1,721: 90	—	38,181: 92
<i>C. Såsom propriebalans redovisade medel:</i>			
Av framlidne styrmannen J. Hultberg förskingrade medel	55,395: 33		
Av framlidne kaptenen vid general- staben A. T. B. Mattson försking- rade medel	7,038: 26		
Av f. d. underofficeren N. O. E. Rosén förskingrade medel	810: 70	—	63,244: 29
<i>D. Fordringar ersatta av anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader:</i>			
Fordran å marindirektören I. J. Falk- man	16,176: 02		
Diverse fordringar	2,239: 44	—	18,415: 46
	Tillsammans kronor 1,118,019: 79	699,849: 36	418,170: 43

Sedan marinförvaltningen till regleringskontot överfört följande tillgångs-
värden, nämligen: a) vissa förskottstiteln år 1918 felaktigt tillgodoförda medel
till belopp av 19,362 kronor 95 öre, b) en å titeln »Leverering» förefintlig
i huvudsak outredd balans till belopp av 31,666 kronor 13 öre samt c) en
å titeln »Deponerade medel» förefintlig outredd balans till belopp av 77,905
kronor 33 öre, har den totala bristen enligt ovannämnda sammanställning
sålunda reducerats till (418,170: 43 — 128,934: 41 =) 289,236 kronor 2 öre.

I skrivelser till Kungl. Maj:t den 30 augusti och den 18 oktober 1934
samt den 29 januari 1935 har marinförvaltningen, med redogörelse för vad i
ärendet förekommit, hemställt, att Kungl. Maj:t, med godkännande av nyss-
nämnda bokföringsåtgärder, måtte av det utom huvudtitlarna uppförda an-
slaget till oförutsedda utgifter anvisa sist angivna belopp, 289,236 kronor
2 öre, till täckande av brister å marinens förskotts- m. fl. konton.

Över marinförvaltningens förevarande framställning hava utlåtanden av-
givits av riksräkenskapsverket den 4 februari 1935 samt av statskontoret den
2 mars 1935.

Riksräkenskapsverket har i sitt utlåtande inledningsvis framhållit följande.

Marinförvaltningens förslag avsåge avskrivning av värdet även å sådana
fordringar, för vilka — jämlikt förordningen den 11 december 1830 (nr 85)

angående behandlingen av extraordinarie avskrivningsfrågor och anmärkningsmål samt kungörelsen den 29 september 1911 (nr 106, sid. 3) angående extraordinarie avskrivning av vissa kronans utestående fordringar — fordringsanspråket fortfarande komme att kvarstå.

Beträffande frågan, på vad sätt kvarstående helt eller delvis värdelösa fordringar borde redovisas i statsbokföringen, finge riksräkenskapsverket erinra, att några regler eller någon allmänt tillämpad praxis för handläggningen av sistnämnda spörsmål för närvarande icke finnes. Även inom ett och samma förvaltningsområde, såsom exempelvis inom marinen, tillämpades i detta avseende skiftande redovisningsmetoder. Riksräkenskapsverket funne för sin del uppenbart, att hittillsvarande ordning, enligt vilken fordringar av här berörd art dels redovisats såsom utestående förskott, dels ock avförts å anslag eller omförts till titeln proprietalans, hade medfört vissa olägenheter samt att en mera enhetligt ordnad redovisning av sådana fordringar skulle underlätta kontrollen över att erforderliga åtgärder vidtoges för bevakande av kronans intressen.

Riksräkenskapsverket finge på grund härav förorda, att samtliga fordringar och förluster, vilka uppkommit i samband med förskingningar, överfördes till kontot proprietalans, samt att avskrivning av de å sistnämnda konto redovisade medlen sedermera verkställdes i den ordning förenämnda förordningar den 11 december 1830 (nr 85) och den 29 september 1911 (nr 106) medgäve.

I fråga om sådana förluster, vilka uppkommit på grund av att gäldenär vore oanträffbar eller befunnits sakna utmättningsbara tillgångar, funne riksräkenskapsverket, i likhet med marinförvaltningen, att täckning borde beredas med anlåtande av anslagsmedel. Ämbetsverket ville emellertid erinra, att sålunda täckta helt eller delvis värdelösa fordringar — i marinen finnes ett mycket stort antal dylika å vederbörligt anslag avförda fordringar — icke vidare komme till synes i medelsredovisningen. Enligt riksräkenskapsverkets mening borde för framtiden en förteckning över sådana kvarstående fordringar bifogas vederbörande huvudböcker, en fråga, vartill riksräkenskapsverket i annat sammanhang torde få anledning återkomma.

Vad därefter beträffade de till avskrivning föreslagna poster, vilka icke motsvarades av något fordringsanspråk, finge riksräkenskapsverket erinra, att dessa poster, vilka numera redovisades å ett regleringskonto, varit föremål för särskilda utredningar samt att de förluster, som därvid konstaterats, föranlett rättsliga åtgärder mot ett flertal befattningshavare inom marinen. Riksräkenskapsverket, som icke haft tillfälle taga del av ifrågavarande utredningar, ansåge sig för närvarande icke kunna bedöma, i vad mån bestämmelserna i förordningen den 11 december 1830 (nr 85) § 1 vore tillämpliga å dessa poster. Dock ansåge sig riksräkenskapsverket böra erinra därom, att de uppkomna förlusterna endast kunde avskrivas, därest de tillkommit utan någons förvällande eller därest tillgång till förlustens ersättande bruste hos den eller dem, som därtill vore lagligen förpliktade. Som emellertid denna fråga torde hava blivit undersökt i samband med de utredningar angående ansvaret för de uppkomna förlusterna, som varit föremål för handläggning hos justitiekanslersämbetet och hos vederbörande advokatfiskalsämbeten, hade riksräkenskapsverket icke ansett sig hava anledning upptaga detta spörsmål till prövning. Riksräkenskapsverket funne dock uppenbart, att den omständigheten, att en konstaterad förlust täcktes genom anvisande av särskilda medel, icke innebure något ställningstagande till frågan, huruvida krav på ersättningsskyldighet sedermera borde framställas, därest förlusten visades kunna tillskrivas sådan försummelse, som avsåges i ovan nämnda förordning § 1 andra stycket.

Med avseende på de olika i ovanintagna sammanställning redovisade räkenskapsposterna har riksräkenskapsverket härefter anført följande.

A. Till regleringskonto överförda förskott.

Såsom förskott felaktigt redovisade poster avseende titel »Leverering» (i marinförvaltningens utredning¹⁾ betecknade nr 1—15). Genom att levereringsposter felaktigt blivit redovisade såsom förskott hade för förskottstiteln uppstått en nettoförlust å 76,751 kronor 35 öre. Å titeln leverering förefunnes emellertid en icke utredd skuldbalans (överskott) uppgående till allenast 31,666 kronor 13 öre (26,542:65 + 5,123:48). På vad sätt sistnämnda balans uppkommit hade icke varit marinförvaltningen möjligt att utröna. Det torde på grund härav vara sannolikt, dels att avsevärda felbokföringar förekommit å levereringstiteln, dels att medel till täckande av förskottstitelns ovan nämnda förlust saknades. Riksräkenskapsverket finge på grund därav tillstyrka, att ifrågavarande förlust, 76,751 kronor 35 öre, täcktes genom anvisande av särskilda medel.

Felbokföringar inom marinens förskottstitlar (i marinförvaltningens utredning betecknade nr 16—20 samt 115). Genom vissa delvis oförklarliga felbokföringar inom marinens förskottstitlar hade för den nuvarande förskottstiteln uppstått en nettoförlust uppgående till 809,316 kronor 90 öre (813,796:01 — 4,479:11). På grund av att å förskottskontot per den 1 januari 1918 redovisats en ingående balans, som med 687,502 kronor 47 öre understeg kontots verkliga behållna fordringar, borde ovannämnda nettoförlust minskas med detta belopp till 121,814 kronor 43 öre. Sistnämnda summa syntes böra täckas genom anvisande av särskilda medel.

Outredda balanser (i marinförvaltningens utredning betecknade nr 21—24). Under denna rubrik sammanfattades vissa å förskottstiteln konstaterade — huvudsakligen till marinförvaltningens kassa och till Stockholms örlogsstation hänförliga — förlustposter, rörande vilkas uppkomst utredning icke kunnat förebringas. Med hänsyn till de avsevärda kostnader, vilka en fortsatt utredning rörande dessa förluster skulle medföra, syntes bristen, 8,571 kronor 94 öre, näppeligen kunna täckas på annat sätt än genom anvisande av särskilda medel.

Förskingrade medel (marinförvaltningens utredning posterna nr 25—38). Under denna rubrik hade sammanfattats vissa fordringar å marinintendenten O. S. G. Gynthers och fortifikationskassören V. A. Kellander-Langes sterbhus för av ifrågavarande befattningshavare förskingrade medel, sammanlagt 53,558 kronor 32 öre. Enligt vad riksräkenskapsverket erfarit, saknade de båda nämnda sterbhusen tillgångar till ersättande av ifrågavarande förluster. I enlighet med vad riksräkenskapsverket inledningsvis anført ansåge sig ämbetsverket för närvarande endast kunna förorda, att ifrågavarande belopp — i avvaktan på utgången av i anledning av dessa förskingringar anhängiggjorda rättegångar gentemot olika befattningshavare inom marinen — överfördes till kontot propriebalans.

Kvarstående preskriberade förskott (i marinförvaltningens utredning betecknade nr 39—68). Under denna rubrik hade sammanfattats vissa å äldre förskott på grund av felräkning, felbokföring eller bristande, eventuellt felaktig redovisning kvarstående differenser, sammanlagt uppgående till netto 10,147 kronor 23 öre. Beloppet syntes böra täckas genom anvisande av särskilda medel.

¹⁾ Härmed avses den utredning, som i förenämnda skrivelse till marinförvaltningen den 25 augusti 1934 framlagts av marinintendenten av första graden C. M. I. Allander och revisorn G. R. V. Nordensvärd.

Övriga till regleringskonto överförda förskott (i marinförvaltningens utredning betecknade nr 69—114). Under denna rubrik hade upptagits:

förskott, vilka, på grund av att redovisning felaktigt avförts å annan titel, kommit att kvarstå såsom utestående förskott (posterna nr 69—71, 73—77, 92, 100 och 101) 10,266 kronor 79 öre;

redovisade men felaktigt avförda förskott för Ålandsexpeditionen 1918 (posterna nr 98 och 99) 4,850 kronor;

förskott, för vilka på grund av laga kraft vunnen dom eller av annan orsak ansvarig förskottstagare saknades (posterna nr 78—82, 84, 89, 91 och 93) 865 kronor 5 öre;

kvarstående fordringar å förband, som numera upphört (posterna nr 85, 86 och 95) 244 kronor 65 öre;

förskottsvis för skeppsgossekåren i Marstrand år 1918 utbetalade kostnader, för vilka förskottstiteln icke erhållit ersättning (posten nr 97) 2,573 kronor 73 öre;

förskottsvis under budgetåren 1926/1927—1929/1930 utbetalade, ej i vederbörlig ordning redovisade kostnader för anskaffning av en ångpanna till tvättinrättningen å Rindön (posten nr 94) 12,397 kronor 80 öre;

å förskottstitel under år 1932 bokförd avlöning till vissa civila biträden vid Vaxholms kustartilleriregemente (posten nr 96) 2,866 kronor;

vissa på grund av felaktig redovisning eller av annan orsak kvarstående förskott (posterna nr 72, 83, 87, 88 och 90) 45 kronor 46 öre;

eller sammanlagt 34,109 kronor 48 öre, varifrån avginge vissa förskottstiteln felaktigt tillgodoförda belopp (posterna nr 102—114) å 6,623 kronor 99 öre; nettoförlusten å samtliga hithörande poster uppginge sålunda till 27,485 kronor 49 öre.

Ifrågavarande poster syntes i huvudsak avse kostnader, vilka kommit statsverket tillgodo, ehuru av olika orsaker medel för utgifternas täckande numera saknades. Den sålunda uppkomna nettoförlusten syntes bära täckas genom anvisande av särskilda medel.

B. Å förskottskonto kvarstående värdelösa fordringar.

Marinförvaltningen hade hemställt om avskrivning av dels ett till byggmästare A. Risberg år 1915 mot borgen utlämnat förskott, för vars återbetalning såväl förskottstagaren som borgensmännen alltsedan år 1916 syntes hava saknat utmätningsbara tillgångar, dels ock två i samband med förskingringar uppkomna fordringsanspråk å f. d. förrådskonstapeln G. A. Forsberg samt f. d. skrivbiträdet K. B. J. Svensson.

Beträffande ifrågavarande fordran å Forsberg hade stationskontoret vid Stockholms örlogsstation i skrivelse till marinförvaltningen erinrat, att frågan, huruvida någon bort göras ansvarig för skillnaden mellan det å förskottstiteln upptagna fordringsbeloppet och det belopp, för vilket Forsberg vore ansvarig, icke kunnat med tillgängliga handlingar i målet avgöras samt att denna fråga för övrigt torde sakna betydelse, då en sådan eventuell fordran vore preskriberad.

Emedan samtliga dessa fordringar, som uppstått under åren 1915—1921, måste anses värdelösa och eventuellt ansvar för vållande måste anses vara preskriberat, torde förlusterna bära avskrivas samt täckas genom anvisande av särskilda medel.

Marinförvaltningen hade vidare hemställt om avskrivning av en å förskottskonto vid Vaxholms kustartilleriregemente redovisad fordran å flaggjunkaren G. Svensson. Därest en av Svensson hos Kungl. Maj:t gjord framställning om befrielse från återbetalningsskyldighet bifölles, borde förlusten givetvis täckas genom anvisande av särskilda medel.

Förutom nämnda fordringsbelopp hade marinförvaltningen hemställt jämväl om avskrivning av vissa icke slutredovisade i räkenskaperna för Stockholms örlogsstation bokförda reseförskott å sammanlagt 444 kronor 58 öre. Enligt vad riksräkenskapsverket under hand erfarit, bestode detta belopp av dels till 17 olika värnpliktiga åren 1921—1932 utlämnade förskott, 224 kronor 55 öre, dels 212 kronor 78 öre, utgörande återstoden av ett av en värnpliktig tillgripet belopp, samt dels kostnad för transport av en värnpliktig efter rymning, 7 kronor 25 öre. Då marinförvaltningen icke förelagt Kungl. Maj:t någon utredning, som kunnat styrka behovet av anvisande av särskilda medel för förlustens ersättande, och då dessa ärenden torde kunna i vederbörlig ordning handläggas inom marinförvaltningen, funne riksräkenskapsverket marinförvaltningens förslag icke böra föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

C. Såsom propriebalans redovisade medel.

Marinförvaltningen hade hemställt om anvisande av särskilda medel för täckande av samtliga å kontot propriebalans redovisade, i ovanintagna sammanställning specificerade förluster, 63,244 kronor 29 öre. Riksräkenskapsverket finge härtill erinra, dels att den i anledning av kaptenen Mattsons förskingring uppkomna förlusten icke numera motsvarades av något fordringsanspråk och följaktligen måste ersättas, dels ock att den genom styrmannen J. Hultbergs förskingring uppkomna förlusten jämväl borde täckas, därest av kaptenerna F. Nerman m. fl. och E. Ström ingivna nådeansökningar bifölles. Vad åter beträffade marinförvaltningens fordran å underofficeren Rosén, kunde riksräkenskapsverket icke för närvarande finna, att marinförvaltningens hemställen borde föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd. Riksräkenskapsverket finge sålunda under ovan angiven förutsättning tillstyrka, att ett belopp av 62,433 kronor 59 öre anvisades för täckande av de två förstnämnda å förevarande konto redovisade beloppen.

D. Fordringar ersatta av anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader.

Med förmälan att dels en förut å förskottskonto bokförd fordran å marindirektören I. J. Falkman, dels diverse såsom värdelösa betecknade icke närmare specificerade fordringar ersatts av anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader, hade marinförvaltningen hemställt, att nämnda titel måtte beredas ersättning för dessa förluster.

Vad beträffade fordringen å Falkman syntes det riksräkenskapsverket sannolikt, att förlusten kunnat reduceras, därest frågan om skadestånd hade upptagits till prövning omedelbart efter det förlustens storlek blivit fastställd. Av handlingarna i ärendet framginge icke av vad orsak fordringsbeloppet fått kvarstå å förskottskonto under 10 år utan att åtgärd för dess reglering vidtagits. Därest försummelse i detta avseende förelegat, torde ansvar härför emellertid numera icke kunna utkrävas.

Riksräkenskapsverket funne lämpligt, att det belopp, för vilket Falkman sedermera ådömts ansvar, 12,578 kronor 15 öre, därest Falkman av nåd befriades från ersättningsskyldighet eller saknade betalningsförmåga, icke borde belasta anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader. Huruvida återstoden av det såsom fordran å Falkman betecknade beloppet, 3,597 kronor 87 öre, vore att anse som direkt kostnad eller såsom en örlogsvarvets omkostnad syntes icke vara till fullo utrett; med hänsyn härtill samt jämväl beaktande övriga i ärendet omnämnda särskilda omständigheter hade riksräkenskapsverket funnit, att icke heller sistnämnda belopp borde belasta ifrågavarande anslag. Under förutsättning att av Falkman gjord nådeansökan

bifölles, finge riksräkenskapsverket sålunda tillstyrka, att hela det såsom fordran å Falkman betecknade beloppet ersattes genom anvisande av särskilda medel.

I fråga om övriga, av marinförvaltningen omnämnda men icke specificerade, å anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader avförda värdelösa fordringar hade riksräkenskapsverket under hand inhämtat, *dels* att dessa utgjordes av fordringar å

Sundbybergs båtbyggeri, för sjösättning och transport av båtar	kronor	158: 21
P. O. Flygkompani, löjtnant P. O. Herrström, för utförda reparationsarbeten	»	465: 56
f. d. styrmannen G. M. Lundgren, för komplettering av bristande inventarier	»	10: 98
A.-B. Svenska handels- och sjöfartskompaniet, för inmontering av radiostation å ett ångfartyg	»	1,604: 69

eller sammanlagt 2,239 kronor 44 öre, varav fordringen å Lundgren uppkommit år 1925 och de tre övriga fordringarna år 1920, *dels* att beloppen utgjordes av poster, som redovisats å den för beställningar åt enskilda avsedda titeln G 1 ch.

I enlighet med Kungl. Maj:ts brev den 24 juli 1919 utförde örlogsvärven regelbundet vissa arbeten för enskild räkning. I nämnda brev hade Kungl. Maj:t som villkor för det givna bemyndigandet anmodat marinförvaltningen tillse, att förluster icke uppstode i samband med denna verksamhet. De mindre förluster, som det oaktat uppstått, borde givetvis liksom hittills täckas med till varvets förfogande stående medel. Enär jämväl nu ifrågasvarande belopp, 2,239 kronor 44 öre, redan avförts å ovannämnda anslag och marinförvaltningen icke anfört något skäl som kunnat styrka, varför förlusten bort täckas genom från annat anslag anvisade medel, ansåge sig riksräkenskapsverket icke i denna del kunna tillstyrka marinförvaltningens hemställan.

I enlighet med riksräkenskapsverkets förevarande förslag skulle alltså de i omförmälda sammanställning upptagna räkenskapsposterna nedsättas sålunda:

A. Till regleringskonto överförda förskott, (298,328: 76—53,558: 32)	kronor	244,770: 44
B. Å förskottskonto kvarstående värdelösa fordringar, (38,181: 92—444: 58)	»	37,737: 34
C. Såsom propriebalans redovisade medel, (63,244: 29—810: 70)	»	62,433: 59
D. Fordringar ersatta av anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader, (18,415: 46—2,239: 44)	»	16,176: 02

eller till sammanlagt 361,117 kronor 39 öre.

Riksräkenskapsverket har tillstyrkt, att marinförvaltningen måtte bemyndigas att till täckande av denna summa disponera de i det föregående specificerade, till regleringskontot överförda beloppen å sammanlagt 128,934 kronor 41 öre. Vidare har riksräkenskapsverket förordat,

att för täckande av därefter återstående brist måtte anvisas (361,117: 39—128,934: 41=) 232,182 kronor 98 öre från anslaget till oförutsedda utgifter, *samt att* å regleringskontot kvarstående förskingrade medel, 53,558 kronor 32 öre, måtte överföras till kontot propriebalans.

Slutligen har riksräkenskapsverket anfört, att ämbetsverket förutsatte, att, därest någon del av de sålunda täckta bristerna skulle bliva ersatt, de återburna medlen komme att tillgodoföras det anslag, varifrån täckning beretts.

I sitt i ärendet avgivna utlåtande har *statskontoret* förklarat sig icke hava något att erinra mot vad riksräkenskapsverket anfört och hemställt utom så tillvida, att det syntes kunna ifrågasättas, huruvida icke samma skäl, som föranlett riksräkenskapsverket att icke föreslå anvisande av särskilda medel till täckande av den i sammanställningen under D. upptagna posten »diverse fordringar» — dessa fordringar hade ersatts av anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader — kunde åberopas mot anvisande av medel för täckande av den likaledes under D. i sammanställningen upptagna »fordran å marindirektören I. J. Falkman», i vad denna fordran överstege det belopp, 12,578 kronor 15 öre, vartill Falkman dömts ersättningsskyldig.

Till en början må erinras, att riksdagens år 1933 församlade revisorer i sin berättelse påtalade förelupna missförhållanden beträffande medelsredovisningen inom marinförvaltningen. Under hänvisning till att missförhållandena blivit föremål för noggrann undersökning och i vissa fall överlämnats till behandling av krigsrätt, ansågo revisorerna sig emellertid icke böra närmare ingå på ifrågavarande spörsmål. Statsutskottet vid 1934 års riksdag underströk ock missförhållandenas anmärkningsvärda beskaffenhet, men ansåg utskottet i anledning av den pågående undersökningen det icke vara påkallat, att åtgärder från riksdagens sida för det dåvarande vidtoges.

Då här förut omförmälda brister icke vidare böra balanseras i marinförvaltningens räkenskaper, synas anstalter böra träffas för bristernas reglering, varvid täckning bör beredas i den utsträckning så är erforderligt. Såsom riksräkenskapsverket framhållit, är det uppenbart, att täckningsförfarandet icke innebär något ställningstagande till frågan, huruvida krav på ersättningsskyldighet framdeles bör riktas mot viss befattningshavare, därest bristen (förlusten) befinnes kunna tillskrivas denne.

Den efterföljande granskningen av ärendet ansluter sig till den i förberörda sammanställning gjorda och i riksräkenskapsverkets utlåtande följda gruppindelningen av de olika räkenskapsposterna.

Beträffande räkenskapsposterna under rubriken »A. Till regleringskonto överförda förskott» har riksräkenskapsverket föreslagit täckning beträffande samtliga dessa poster utom posten »förskingrade medel», vilken sistnämnda post avser fordringar till en sammanlagd summa av 53,558 kronor 32 öre å framlidne marinintendenten O. S. G. Gynthers och framlidne fortifikationskassören V. A. Kellander-Langes sterbhus. Enligt riksräkenskapsverkets mening borde med täckning av denna post anstå och densamma, i avvaktan på utgången av vissa i anledning av dessa förskingringar anhängiggjorda rättegångar mot olika befattningshavare, överföras till kontot *propriebalans*. Numera äro emellertid de av riksräkenskapsverket åsyftade rättegångarna

*Departements-
chefen.*

slutligt avdömda, varvid kronans i målen framställda yrkanden blivit lämnade utan bifall. Med hänsyn härtill torde jämväl nyssnämnda fordringar å tillhoppa 53,558 kronor 32 öre böra täckas i förevarande sammanhang. Vid godkännande av den utav marinförvaltningen vidtagna åtgärden, att till regleringskontot överföra i det föregående specificerade tillgångar å sammanlagt 128,934 kronor 41 öre, kvarstår å detta konto sålunda ett belopp av (298,328:76—128,934:41=) 169,394 kronor 35 öre, som bör täckas genom särskild medelsanvisning.

Enligt riksräkenskapsverkets förslag skulle de under rubriken »B. Å förskottskonto kvarstående värdelösa fordringar» upptagna räkenskapsposterna, med undantag för posten »icke slutredovisade reseförskott» å 444 kronor 58 öre, beredas täckning genom anvisande av särskilda medel. Detta förslag utgår från den förutsättningen, att en av flaggjunkaren G. Svensson hos Kungl. Maj:t gjord ansökan om befrielse från återbetalningsskyldighet till kronan av till honom felaktigt utbetald traktamentsersättning bifalles. Härvid må anmärkas, att kronans fordran hos Svensson är fastslagen till 3,123 kronor 10 öre, varav 1,721 kronor 90 öre avses att täckas i detta sammanhang. Då Svensson, som numera är pensionerad, endast med största svårighet torde äga möjlighet att återbetala skuldbeloppet, anser jag mig böra utgå från att kronan efterger förevarande fordran hos honom; och torde jag sedermera få återkomma till denna fråga. Beträffande den angivna posten å 444 kronor 58 öre, som av riksräkenskapsverket ansetts böra undantagas från täckningsförfarande, vill jag nämna, att av mig från marinförvaltningen införskaffad utredning giver vid handen, att några utsikter för kronan att på exekutiv väg utfå här avsedda fordringar icke föreligga, såvitt angår fordringar till ett belopp av 432 kronor 68 öre. Vid sådant förhållande anser jag, att medel böra anvisas för täckande även av dessa fordringar. I anslutning till vad sålunda anförts erfordras för täckande av de under den nu avhandlade rubriken upptagna fordringsposterna ett belopp av 38,170 kronor 2 öre.

Vad angår den under rubriken »C. Såsom *proprie*balans redovisade medel» upptagna posten »av framlidne styrmannen J. Hultberg förskingrade medel», må erinras, att 1935 års riksdag (skr. nr 262) bifallit Kungl. Maj:ts i proposition (nr 130) framställda förslag, att kommandörkaptenen av andra graden E. E. Ström samt kaptenerna F. A:son Nerman, T. A:son Hummel, E. Johnsson och J. K. O. Schüssler måtte befrias från dem av domstol ålagd skyldighet att till kronan utgiva sammanlagt 45,053 kronor 75 öre, utgörande av Hultberg förskingrade medel. Av sammanställningen framgår emellertid, att Hultbergs förskingringar i marinens räkenskaper bokförts till ett belopp av 55,395 kronor 33 öre. Beträffande skillnaden mellan nämnda båda belopp eller (55,395:33 — 45,053:75 =) 10,341 kronor 58 öre hava krav på ersättningsskyldighet icke riktats mot någon befattningshavare. Riksräkenskapsverket har föreskrivit, att oförmälda summa, 55,395 kronor 33 öre — under förutsättning att nyssnämnda sex befattningshavare vinna befrielse från den dem ålagda betalningsskyldigheten — ävensom det å posten »av framlidne

kaptenen vid generalstaben A. T. B. Mattson förskingrade medel» bokförda beloppet 7,038 kronor 26 öre täckas av särskilda medel; däremot har ämbetsverket icke funnit anledning tillstyrka täckning av posten å 810 kronor 70 öre, utgörande »av f. d. underofficeren N. O. E. Rosén förskingrade medel». Jag ansluter mig till riksräkenskapsverkets förslag i dessa delar. I enlighet härmed erfordras anvisning av 62,433 kronor 59 öre.

Vidkommande slutligen räkenskapsposterna under rubriken »*D. Fordringar ersatta av anslaget till underhåll av flottans fartyg och byggnader*», uppgående till ett sammanlagt belopp av 18,415 kronor 46 öre, anser jag, att täckning för detta belopp icke bör beredas genom särskild medelsanvisning, utan att ifrågavarande anslag bör belastas med sagda utgift. Beträffande posten »fordran å marindirektören I. J. Falkman» må erinras, att 1935 års riksdag (skr. nr 156) bifallit Kungl. Maj:ts i proposition (nr 112) framställda förslag, att Falkman måtte befrias från honom jämlikt Kungl. Maj:ts dom åliggande betalningsskyldighet.

I överensstämmelse med vad jag sålunda föreslagit skulle sammanlagt (169,394: 35 + 38,170: 02 + 62,433: 59 =) 269,997 kronor 96 öre erfordras för täckande av förenämnda brister i marinförvaltningens räkenskaper. Kungl. Maj:t torde utverka medgivande av riksdagen att för detta ändamål disponera högst 270,000 kronor av det i nu löpande riksstat uppförda anslaget till oförutsedda utgifter. Lika med riksräkenskapsverket förutsätter jag, att i den mån sålunda täckta brister (förluster) skulle bliva ersatta, de återburna medlen tillgodoföras nyssnämnda anslag.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till täckande av brister å marinens förskotts- m. fl. konton må disponeras ett belopp av högst 270,000 kronor av det för budgetåret 1935/1936 anvisade förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. Broberg.